

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 4 szpalcie (szer. szp. 69 mm) 3.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. Pierwsze słowo tusty druk (najwyżej 3 słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 105.

Kraków, czwartek 9 maja 1940 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez redakcję ręko-
pisy będą zwracane autorem jedynie wówczas, gdy
dołączona zostanie znaczki pocztowe na opłacenie prze-
syłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 Zł.,
z odnośnikiem do domu 5 Zł.

Wielkie uszy, które wszystko słyszą.

Aparaty podsłuchowe, które rejestrują niezwykle dokładnie zbliżanie się nieprzyjacielskich samolotów, ustawiono na wszystkich wybrzeżach. Żołnierze niemieccy nazywają te aparaty wielkimi uszami, które podsłuchują wszelkie szmery w powietrzu. Zdjęcie nasze przedstawia tego rodzaju aparaty podsłuchowe na stanowiskach. Otwory „megafonów” zwrócone są w kierunku, z którego spodziewany jest nalot nieprzyjaciela.

Stukająca broń.

Niezwykle niebezpieczną bronią jest karabin maszynowy. Jeśli znajduje się ona na dogodnej pozycji, wyrządza przeciwnikowi wielkie szkody, załamując najostrożniejsze nawet ataki. W południowej Norwegii użyto również w szerokiej mierze niemieckich oddziałów karabinów maszynowych. Wypełniły one swoje zadanie w zupełności i zanotowały wiele sukcesów. Zdjęcie przedstawia obsadę jednego z karabinów maszynowych na stanowisku.

Nowy nieprzyjacielski pancernik obrzucony ciężkimi bombami.

Dalszy marsz z Grong w kierunku północnym. — Brytyjska łódź podwodna doprowadzona do portu niemieckiego przez samoloty niemieckie.

(=) Berlin, 7 maja. Naczelna komenda armii niemieckiej komunikuje:

W rejonie Narvik nie doszło w ciągu niedzieli do większych działań bojowych.

Samoloty niemieckie, przydzielone do grupy operacyjnej w Narvik, trafiły ciężką bombą nieprzyjacielski pancernik. Ponadto zaatakowały one obóz wojskowy i wysadziły przytem w powietrze skład amunicji.

Wojska niemieckie kontynuują z Grong w kierunku wschodnim od Namsos dalszy marsz na północ.

Akcja pacyfikacyjna w środkowej i południowej Norwegii jest naogół zakończona. Twierdza górską Hegra poddała się. Niemieckie pozycje na wschód od Roeros znajdują się obecnie na szwedzkiej granicy.

Dwa brytyjskie hydroplany typu Sunderland zostały w północno-norweskim terenie przybrzeżnym zaatakowane z okrętów ogniem karabinów maszynowych i uszkodzone. Jedna brytyjska łódź podwodna, uszkodzona wskutek najechania na mine, została w dniu 5 maja doprowadzona do Kattgatatu przez dwa samoloty niemieckie. Samoloty te leciały na morzu tuż nad łodzią podwodną. Komendant łodzi podwodnej i jeden podoficer zostali wzięci do niewoli i zabrani na pokład samolotu. Jednostki zabezpieczające niemieckiej marynarki wojennej przyholowały następnie angielską łódź podwodną do jednego z portów niemieckich.

Koła Terscheiling zestrzelono dwa brytyjskie samoloty typu Bristol-Blenheim.

Na froncie zachodnim nie było żadnych szczególnych wydarzeń.

Zabłądzili . . .

Znowu czterej żołnierze angielscy przekroczyli granicę belgijską.

(=) Bruksela, 7 maja. Zaszedł nowy wypadek przekroczenia granicy francusko-belgijskiej przez czterech żołnierzy angielskich, którzy rzekomo zbłądzili. Zostali oni ujęci

przez władze belgijskie koło Mouscron we Flandrii zachodniej i internowani.

Twierdza Hegra poddała się.

(=) Berlin, 7 maja. Otoczona przez niemieckie oddziały górskie twierdza górską Hegra poddała się dziś wraz z 15 oficerami i 166 żołnierzami. (p)

„Żaden statek wojenny nie jest bezpieczny przed atakami lotniczymi“.

Sensacyjne wrażenie zatopienia pancernika brytyjskiego w Stanach Zjednoczonych.

(=) Nowy Jork, 7 maja. Sensacyjne doniesienia prasy amerykańskiej o zatopieniu brytyjskiego pancernika przez bombę lotniczą wywołały w Stanach Zjednoczonych tem większe zainteresowanie, ponieważ kongres związkowy i rzeczoznawcy morcy od szeregu tygodni zajmują się

kwestją, czy nowoczesne lotnictwo jest niebezpieczne dla wielkich jednostek bojowych względnie, czy opłaca się dalsza budowa pancerników.

Jak wiadomo minister marynarki Edin-
son niedawno oświadczył, że wobec rozwoju lotnictwa konieczne są zmiany w strukturze pancerników.

W związku z zatopieniem pancernika pisze „New York Sun”, że żaden pancernik nie jest już bezpieczny przed atakami lotniczymi, jeżeli faktycznie bomba lotnicza zdolna była przebić pokład brytyjskiego dreadnoughta i zniszczyć go w całości. Nowoczesny bombowiec stał się równoznaczny z latającą twierdzą stalową pojemności 30.000 ton. Zniszczenie pancernika brytyjskiego stanowi przekonujący dowód przewagi samolotu nad okrętem wojennym i może w historii marynarki mieć podobnie przełomowe znaczenie, jak słynna walka „Monitora” i „Merrinse” w amerykańskiej wojnie domowej, która to walka udowodniła, że drewniane fregaty przeżyły się.

„Odwrót — jedynym wyjściem“.

Dzienniki londyńskie stwierdzają przewagę niemiecką. — Gorzkie refleksje po fiasku norweskim.

(=) Amsterdam, 7 maja. Londyńska prasa niedzielna stara się wytłumaczyć swoim czytelnikom niesławny odwrót z Norwegii. Przy tej sposobności nie może zataić bezwzględnej przewagi niemieckiej.

Nieustanne ataki bombowe — pisze n. p. „Sunday Times” — zagrażały do tego stopnia wyładowaniu dalszych posiłków sprzymierzonych i pomocy materiałowej, że cofnięcie się było jedynym wyjściem. Przewaga Niemców w powietrzu była tak wielka, że nawet trzy lub czterokrotnie silniejsze woj-

ska sprzymierzonych nie mogłyby się utrzymać.

Dziennik przyznaje, że w Anglii nie liczone się z tem, iż wojska niemieckie obsadzą punkty na wybrzeżu norweskim, od południa aż do Drontheim. W artykule wstępnym pismo stwierdza, że wydarzenia w Norwegii wywołały u narodu angielskiego poważny wstrząs.

Na łamach „Sunday Express” pisze major Fielding Heliot, że jest wątpliwym, czy mę-
żowie odpowiedzialni za losy mocarstw za-

chodnich zdają sobie sprawę, że wojnę dzisiaj należy prowadzić innymi metodami, niż wojnę światową. To samo pismo potwierdza w artykule wstępnym, iż obecnie jest jasnym, że Niemcy wykazali w powietrzu siłę, którą zaskoczyli zupełnie strategów państw sprzymierzonych. Siła i długotrwałość poszczególnych ataków oraz ilość używanych do tego celu maszyn, wywołały zdumienie u generalów mocarstw zachodnich.

„Sunday Dispatch” donosi m. in., że może powiedzieć tylko tyle, iż w krótkim czasie po wyładowaniu wojsk francuskich w Namsos, część ich zapasów żywności i amunicji została zniszczona przez samoloty niemieckie.

W „Observer” zajmuje się Garvin „politycznym fiaskiem wojskowej ekspedycji, do której naród przywiązywał tak wielkie nadzieje”. Odwrót został podyktowany koniecznością wojskową w obliczu „wojny błyskawicznej”, jaka rozwinęła się w ciągu niewiele dni. Całe przedsięwzięcie zostało źle obmyślane, nieudolność była jego główną cechą. Plany mocarstw zachodnich nie zawierały niczego, coby mogło iść w zawody z szybkością i śmiałością wojsk niemieckich. Ogólne wrażenie fiaska norweskiego na opiniję światową określa Garvin jako druzgocące dla dobrej opinii mocarstw zachodnich. Odnosi się to w szczególności do rządu brytyjskiego.

Rewelacje te, obok których prasa angielska nie może już obecnie przejść do porządku dziennego, a które tak zasadniczo zadają kłopot frazesom Chamberlaina o „pełnym sukcesie odwrotu”, stawiają rząd brytyjski, według opinii dzienników, w bardzo krytycznej sytuacji. Przygnębienie i niezadowolone wszystkich kół politycznych przybiera na rozmiarach. Zwolennicy rządu są również głęboko wstrząśnięci jak i opozycja.

Pełne uznanie Moskwy dla zwycięstwa niemieckiego w Norwegii.

(=) Moskwa, 7 maja. Głównym tematem zagraniczno-politycznej części dzienników moskiewskich jest w dalszym ciągu druzgocąca klęska mocarstw zachodnich w Norwegii, której pełne znaczenie prasa uwidoczniła na podstawie licznych i obszernych doniesień.

Wszystkie dzienniki przytaczają komunikat dowództwa armii niemieckiej z 5-go maja br. oraz odznaczenia, jakich Hitler udzielił kierownikom operacji lotnictwa z generałem broni Milchem na czele. Celem naczelnego wykazania piorunującego działania klęski Anglików i Francuzów w Norwegii oraz wstrząsu opinii publicznej w Anglii i Francji cytują moskiewskie pisma bez komentarzy głosy prasy londyńskiej i paryskiej.

Szybka pomoc dla rannych żołnierzy.

Podczas walk w Norwegii użyto licznych członków Czerwonego Krzyża, aby rannym żołnierzom zapewnić dostarczenie pomocy na jaknajszybszej drodze. Niemiecki i norweski Czerwony Krzyż pracowały ręką w rękę. Na zdjęciu na lewo widzimy niemieckich oficerów kolumny sanitarniej w rozmowie z członkami norweskiego Czerwonego Krzyża. Współpraca sanitariuszy zdziałała wiele dobrego dla walczących wojsk. Służba sanitarna została zmotywowana, o ile tylko na to pozwalały stosunki Norwegii. Ze strony niemieckiej użyto do transportowania rannych żołnierzy specjalnych samolotów. Na zdjęciu na prawo widzimy moment wnoszenia rannych do samolotu Czerwonego Krzyża.

Jak powstają halucynacje?

Kraków, w maju.

Jest popularne wyrażenie, gdy się chce określić jakieś straszne przejście, że „zobaczyło się wszystkie świece”. Nie jest to zresztą przypadek, gdyż jak się okaże, rzeczywistość ludzie widzą w chwilach katastrofalnych jakiegoś dziwnego światła, których faktycznie nie ma. Jest to pewnego rodzaju halucynacja, przechodząca zresztą bardzo szybko i trwającą zaledwie ułamek sekundy, innym zaś razem przeciągająca się i przyjmująca różne postaci.

Halucynacje są zjawiskiem zarówno fizycznym, jak i psychologicznym;

wielu autorów, lekarzy i psychologów zajmowało się tym objawem, podając wiele ciekawych przykładów. Oto pewnemu człowiekowi, który wpadł do morza, ukazało się jego mieszkanie i otoczenie rodzinne tak wyraźnie, jakby rzeczywiście znajdował się wśród swoich.

Znany poeta francuski Emil Deschamps jako 8-letni chłopak miał iść na pensję do Orleanu, ale myślał, że będzie musiał opuścić ukochany Paryż była dla niego nieznosną.

Wyimaginował sobie wtedy jakieś fikcyjne miasto,

chcąc się w ten sposób pocieszyć, po któregoś ulicach chodził, czytał napisy na sklepach, obserwował ludzi i t. d. Jakże był niezwykle zdziwiony, gdy znalazłszy się w Orleanie, stwierdził, iż wyimaginowane przez siebie miasto było właśnie Orleanem i gdy czytał te same napisy na sklepach, te same nazwiska, jak w swojej wizji. Gdy mu umarła matka w Paryżu, ujrzał ją we śnie. Była biała ubrana i trzymała w ręku zieloną palmę i słabym głosem rzekła do niego: „Emilu, Emilu, mój synu”. Tenże Deschamps często słyszał w ekstazie muzykę, a idąc pewnego razu w noc księżycową widział przed sobą cień kobiety, w której poznał siostrę jednego z przyjaciół. W osiem dni później był na jej weselu, a w 16 dni później na pogrzebie.

O każdej porze dnia i nocy widział godzinę, tak, że nie potrzebował spoglądać na zegarek. W lutym w roku 1832 zbudził się w nocy z krzykiem, widział bowiem gromadkę ludzi, którzy stali za barykadami, a jeden z nich strzelił z pistoletu: była to halucynacja, ale tym razem

odzwieriedlenie autentycznego faktu,

który wydarzył się na jednej z ulic miasta. Bibliotekarz w Weimarze Bartolomai, będąc chorym, rozmawiał z przyjaciółmi wieczorem i nagle ujrzał przed sobą piękną okolicę, a w niej swoich zmarłych braci i siostry, którzy wyrażali radość, że i on znalazł się wśród nich. Bartolomai opowiedział tę wizję znajomym, uważając to za znak bliskiej śmierci i faktycznie za tydzień umarł.

Niemiecka artystka sceniczna Julja Herrlinger wpadła raz do rzeki Łaby, lecz została uratowana przez pewnego przechodnia, pochodzącego z Rewla, nazwiskiem Girard de Socauton. Pan ten skoczył na ratunek do rzeki, wyciągnął tonącą, ale w ostatniej chwili sam stracił siły i utonął. Od tej chwili widywała artystka swojego wybawiciela a także siebie samą w trumnie. Piękna tancerka opery wiedeńskiej Berta Lind miała wizję, w czasie której rozbijała okna i lustra, ciężko się raniąc. Jeszcze po latach wierzyła święcie w rzeczywistość swych wizyj. Prof. dr. Henle

opowiada następujący wypadek: pewnemu młodemu lekarzowi, który się zachloroformował ukazało się przed oczami morze płomieni, następnie ogarnęła go trwoga, ale wkrótce potem

nie czuł nawet swojego własnego ciała, od którego dusza zdawała się być zupełnie oddzieloną.

Inny ciekawy wypadek: pewien młody lekarz, Polak, praktykujący w jednym ze szpitali w Grazu, poznał tam młodą, bardzo chorą dziewczynkę, którą się specjalnie zaopiekował. Pewnego razu wyszedł późno ze szpitala, stwierdziwszy, że dziewczynka ta wkrótce umrze. Powróciwszy po kolacji do domu wszedł do swojego ciemnego pokoju i zobaczył na tie firanek, zasłaniających okna, dzweczące tę, kłęczącą ze złożonymi rękami. Jak się okazało, następnego dnia dziewczynka umarła właśnie w tej porze nocy. Pewien chory na tyfus człowiek otrzymał od znajomych przez pomyłkę flaszkę wina węgierskiego zamiast flaszki z lekarstwem. Wypiwszy wino popadł w rodzaj letargu, w którym przeleżał przez cztery godziny jak nieżywy. W tym czasie widział najrozmaitsze sceny ze swojej młodości.

Kardynał Crescenjusz ujrzał w Trydenie w nocy 25 marca 1552 w swoim pokoju dużego czarnego psa z ognistymi oczami. Pies szedł prosto na niego, ale znikł w jednej chwili pod stołem. Kardynał tak się przestraszył się tej dziwnej zjawy, że się rozchorował i wkrótce zmarł. W chwili otwarcia soboru w Rzymie ukazała się papieżowi Janowi XXIII dwukrotnie sowa, która wlepiła dziwnie w niego oczy. Papież nważając to za ostrzeżenie, rozwiązał natychmiast sobór. Wielki poeta włoski Torquato Tasso, autor „Wyzwolonej Jerozolimy” cierpiał w czasie napadów obłąkania okropne męki, wizja Matki Boskiej z Dzieciątkiem Jezus na rękach poelesały go i umacniały. Również

następuje znieczulenie ciała połączone z wizjami.

Najwyższy stopień cierpienia męczeńskich przechodzi w takich razach w stan znieczulenia, rodzaj snu, w którym człowiek nie czuje już żadnych mąk. W wiekach średnich zanotowano nieraz, że

torturowani pewnej chwili nie odczuwali już żadnych cierpienia,

natomiast przeciwnie, tortury sprawiały im pewnego rodzaju przyjemność. Rozmawiali oni wesoło z sędziami i katami, śpiewali itd. Pewien skazaniec miał wrażenie, że znajduje się na wspaniałym polu z kwitnącymi drzewami, a różnobarwne ptaki urozmaicały mu śpiewem czas. Pewna wdowa wzięta na tortury miała rozkoszne widzenia i cieszyła się wspomnieniami z lat dziecięcych, mówiła obcymi językami, których się nigdy nie uczyła i t. d.

We wszystkich też chorobach mogą występować halucynacje

stosownie do rodzaju choroby, zazwyczaj smutne u chorych na wątrobę, wesołe u chorych na piersi, erotyczne w hysterji i t. d. — Epileptycy mają nieraz halucynacje strasznych duchów Chory na wodowstręt mają widzenie psa, który ich ukąsił.

W niektórych chorobach zdarzają się halucynacje smaku i chorym się zdaje, iż jedzą

Marcin Luter przeżył wiele halucynacji, a m. in. widywał djabła, rozmawiał z nim, diabeł przewracał worek z orzechami, zmieniał się w muchę, wieszal się Lutrowi na szyji i t. d. Inny założyciel religji Mahomet również miewał wizje.

W 30 roku życia ukazał mu się Archanioł Gabriel i zwiastował, że zostanie prorokiem.

Mahomet był usposobienia melancholijnego, niespokojny i milczący, prawie zawsze patrzył w ziemię, a przy pisaniu swoich ksiąg lub podczas bitwy popadał w wielkie rozdrażnienie, dostawał konwulsyj i prędko siwiał.

Historycy współcześni wzmiankują, że król francuski Karol IX, za którego rządów miała miejsce słynna rzeź na nlicach Paryża, znana pod nazwą „Nocy św. Bartłomieja”, niepokojony był w samotnych godzinach echem krzyków i jęków ofiar tej rzezi.

Bardzo często miewają halucynacje zbrodniarze.

Manoury przyczyniłszy się do śmierci Grandiera, widywał swoją ofiarę w okropnych postaciach i po kilku dniach umarł z przestraszenia. Trucicielka Gottfried z Bremy miała takie wizje, że skłoniły one ją do przyznania się: widziała ona żywych i umarłych, znajomych i nieznajomych, a pozatem ludzi, których otruła, a pokój jej wydawał jej się dwa razy większy niż był w rzeczywistości i stał cały w płomieniach. Pewien prezydent sądu w Ameryce północnej miał na swoim sumieniu niewykrytą zbrodnię. Mając pewnego razu odczytać wyrok śmierci zbrodniarzowi, ujrzał przed sobą postać osoby zamordowanej przez siebie, poczem sam się oskarżył.

Zdarza się nieraz, że przy wielkich cierpieniach cielesnych i nieszczęściach psychicznych budzą się w człowieku siły magiczne,

rozkoszne potrawy i piją najlepsze wina lub naodwrot, nic im nie smakuje i skarżą się na wstrętny smak potraw, które rzekomo jedli. Obląkani liżą mury jakby były z cukru, potykają kamienie, ziemię, gnój i chwają sobie te „potrawy”. Przy halucynacjach dotyka zdarza się niektórym obłąkanym, że czują jak ich biją, mordują, jak chodzą po nich mrówki, pająki.

Nieraz występują halucynacje jako powtórzenie naprawdę widzianych obrazów:

anatom Andral jeszcze jako student widział w klinice zwłoki dziecka już gnijące. Widok ten nie zrobił na nim większego wrażenia, ale na drugi dzień zobaczył te same zwłoki na swoim stole, wizja jednak znikła prędko. Wizje spotyka się również u górników, co w części można wytłumaczyć wpływem gazów. Schubert opowiada o pewnym górniku, który siedząc nocą w kopalni, ujrzał nagle trzech ludzi ubranych w starodawne stroje górnicze, którzy wyszli z jednej ściany. Gdy się zbliżali do przeciwległej ściany i ona się otwierała, zobaczył w niej iskrzącą się żyłę srebra. Dziwne swoje widzenie opowiedział następnie zarządowi i gdy zaczęto robić odpowiednie poszukiwania

rzeczywiście znaleziono żyłę srebra.

O bardzo ciekawym wypadku powiada autor „Memoires d'un homme de Qualite”. W sypialni mojej w Madrycie były tapety, na których widniały postacie niektórych starych królów kastylskich. Wpatrywałem się w nie dobrze: oni, przed którymi tyje ludów drżało, istnieją jeszcze tylko na tapetach! Ja jestem do pewnego stopnia większy niż oni, bo żyję, ale jak ja dopiero pójde po śmierci w zapomnienie! Gdy tak rozmyślałem, zasnąłem: zdawało mi się, że królowie odłączają się od tapet i idą do mnie. Otworzyli zasłonę, ukazali mi w środku pokoju kogoś nieżywego, leżącego na czarnym suknie, z koroną na głowie i berłem w ręku”. Poznałem w nim wielkiego króla Ludwika XIV. Jeden z duchów rzekł: „On nie żyje i będzie tak zapoznany jak my”. W tydzień później nadeszła do Madrytu wiadomość o śmierci króla Ludwika XIV. Powyższy więc wypadek był zarówno halucynacją jak jasnowidzeniem.

Najwyższym i najbardziej znanym wypadkiem halucynacji, połączonej z darem jasnowidzenia i z boskiem natchnieniem, były

obrazy, które przesunęły się przed oczami Ewangelisty Jana na wyspie Patmos.

Nieraz już w dziełach naukowych i popularnych starano się widzenia te, które wielki święty ujął w niezwykle ciekawej formie w swojej „Apokalipsie” wytłumaczyć w odniesieniu do czasów późniejszych. Jak twierdzą ci komentatorzy Apokalipsy,

przewidział św. Jan istnienie samolotów, gdyż mówi o nich jako o żelaznych olbrzymich ptakach, zięjących ogniem,

przewidział również istnienie tanków i wogóle wiele zjawisk współczesnych.

O ile więc halucynacje są nieraz tylko złudzeniem myśli, o tyle występuje w nich również pierwiastek proroczy, czyniąc je tembardziej ciekawymi.

XZ.

Tramwaj, jako pojazd ślubny.

Na pewien ślub, który niedawno temu odbył się w Berlin-Dahlem, goście weselni udali się z kościoła udekorowanym tramwajem do domu. Na zdjęciu widzimy, jak wsiadają oni do tramwaju, odbywając jeżdżącą w swoim rodzaju podróż.

